

В. О'КОННОР ВІЛІНСЬКА.

ХВИЛИНКА ВТІХИ.

СЦЕНКА НА ОДНУ ДІЮ.

Видала
КНИГАРНЯ ПАСІЧНЯКА
216 DUFFERIN AVE.
WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

В. О'КОННОР ВІЛІНСЬКА.

ХВИЛИНКА В ТІХИ.

СЦЕНКА НА ОДНУ ДІЮ.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

Видала
КНИГАРНЯ ПАСІЧНЯКА
216 DUFFERIN AVE.
WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

[1920]

Авторизоване видане.

Застерігаєть ся право передруку.

1924 р.

ДІЄВІ ОСОБИ:

1-ша швачка, молода, весела.

2-га швачка, тиха, покірна.

3-тя швачка, немолода, сердита.

Дівчинка з прасками, в непомірних черевиках.

Хазяйка робітні, товста, строга, Німка
Лакей.

Денщик.

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
University of Toronto

Швейна робітня. По стінах висять паперові викройки, по столах сшитки.

Всі за шпаркою роботою.

ЯВА 1.

3-я швачка: Жите наше мотузяне!

1-ша: (весело): Мотузочок обірветь ся і жите наше де дінеть ся!

3-я: Тобі усе смішки! Не довго сміяти меш ся!

1-ша: Е, чого там наперед плакати.

3-я: (нахиляє голову, зітхає).

1-ша: (пробує пальцем праску):
Мотько, пустовійко! Що ти мені подала?
Тільки час гаяти!

Дівчинка: Ось, тутечки зараз! (схопила праску й побігла).

2-га: Та і так не встигнемо. Мені ще усі фальбанки позбирати і понашивати.

З-я: А у мене і почать і скінчити.
Не поїдуть наші пані хвостами віяти.
Ні защо сьогодні не буде!

1-ша: Треба що-б було! А то сказала Кароліна Івановна, що й жалованє не заплатить.

З-я: Чорти-б її зтягли на той світ!
Аж коли загадала! Учора по обіді по-краяно, а сьогодні що-б було готове!

2-га: Сиди у таке свято та р би!

1-ша: Та се-ж несподіваний баль.
Розумієте, якийсь сніговий баль. Усі пані будуть у білому, а саля прибрана ялинками, як ліс. Я чула, як розказувала прокурорша. От-то гарно буде! Хоч-би одним оком подивити ся! Я-б уже шила з усіх сил, аби мені мож було поглянути туди.

З-я: Е, на що дивить ся? На чужі веселощі? На мене, так нехай би вони всі виздихали!

2-га: (зітхає). А я-б краще подивила ся на той лісок, що коло нашого

села, та на дівчат і хлопців, що ховзають ся на ставку. От там тепер весело та гарно.

3-я: Тобі усе село! Забудь, лишень, що воно і є!

2-га: Ніколи не забуду. Тільки мені і втіхи що згадаю.

ЯВА 2.

[Дівчинка з праскою хлипає].

1-ша: Ну, швидче, швидче!

2-га: Ти чого плачеш, Мотько?

Дівчинка: Так ударила по потилиці, що аж у вухах дзвенить.

1-ша: Завіщо?

Дівчинка: А ні за що! Каже, не туди праску поставила, щось їй там посунула на плиті.

3-я: (з серцем). Привикай, голодний попихачу!

Дівчинка: Та вже така голодна, що аж тіло болить. Як зранку трохи поїла, то і досі нічого не дає!

1-ша: Уже правда. І мені, як тій со баці, їсти хочеть ся.

2-га: Скоро ніч зайде, а й досі не обідали.

1-ша: Понабирала роботи, так щоб і хвилинки не згуляти! Подвійну ціну узяла.

3-я: Вона то кишені набе а нам яка користь?

Дівчинка: Тш! Кароліна Івановна іде! [втікає].

ЯВА 3.

Кароліна Івановна: (говорить німецьким акцентом). Це просто шкандал для моєї майстерні! Вже й від предсідательші та від прокурорші присилали. Ну, що-ж, чи ви сьогодні скінчите ці неща сні сукні?

3-я: А чи ми сьогодні обідать будемо?

Кароліна Івановна: Ах, грубіян! То бі тільки обід! Перше діло, потім обід.

З-я: Так ви думаєте не годувавши тягти з нас роботу? Без харчу і коняка не повезе.

Кароліна Івановна: Ах, який грубіян!

З-я: Привикли, що-б вам мовчали!

Кароліна Івановна: Ти грубіян, на тебе треба поліцію!

З-я: Поліція нехай подивить ся, як ви нас обдираєте, та бете дівчаток по голові!

Кароліна Івановна: От ще що! (до людий). Скажіть, будь ласка: можна держать швейну майстерню і не бить дівчаток по голові? Ти нерозумник. Ти.. ти... сіціліст! Як би хто другий так умів краяти, я-б тебе і одного дня не держала! Сіціліст! (пішла з гнівом).

ЯВА 4.

З-я: То то бо і є, що не покраєш! На цьому ти і зуби ламаєш!

1-ша: (смієть ся). Як індик виїхала!

Молодець Хведора, хоч від тебе колись почує!

2-га: І як ви можете так насмілитись! Я-б нізащо такого слова не сказала!

3-я: Така-ж тобі і шана! Ласкою долі не заслужиш.

2-га: Не можу я оттак суперечити. Я-б з усіх сил робила, аби мені тихо було. От, як на селі...

3-я: Завела своє село!

ЯВА 5.

Дівчинка: (вбігає) Кароліна Івановна наділа новий капелюх з шумперадами і пішла до прокурорші. Понесла сукню.

3-я: Слава тобі Господи! Хоч на годину полегчає! Від прокурорші скоро не вирветься

1-ша: Мабуть думає, що десь з лакеєм Парфентієм зустрінеться. Так і вишукує, деб побачити.

Дівчинка: [прискає]. І морда робить ся червона як георгінія.

3-я: А тобі діла до того нема.

1-ша: [смієть ся]. Закохала ся наша пані у лакея!

3-я: Велика пані! Куди! Дома гній з під коров виносила, а до нас прибилась панувати.

2-га: Мотько! Подай мені нитки. Ох, скільки ще не зроблено!

1-ша: Швидче своїх ніг не побіжиш.

2-га: А тут ще одна сукня і не по краяна.

3-я: Наша одсунула на бік, що-б і не починали, а панночці сказала, що конче буде готова на вечір.

Дівчинка: Відденька панночка! Так вже просила, так просила! Видно дуже хотіло ся на той балъ сьогондя поїхати. І сама гарненька, як квіточка. Казала, як не можете узять, оддам у другу майстерню. а наша завірила, що тут зроблять.

1-ша: Цур їй! Давайте заспіваємо, поки її нема.

2-га: Як жила я на селі, та шила у матушки, то бувало посідаємо навколо, сама матушка заводить, а ми підспівуємо. (Співає: "Каво то нет..." швачки підтягають і дівчинка верещить.)

3-я: Мотько! Тягни сюди що небудь їсти! І голки не застромлю поки не поїм!

Дівчинка: Ой боюсь! А як Кароліна Івановна побачить?

3-я: Кажу тобі давай. Неси хоч хліба з бараболями. Я скажу, що сама узяла.

1-ша: Давай, давай! Їсти хочу, як собака.

3-я: Жите наше мотузяне!

Дівчинка: (несе хліб і бараболі у мисці. Швачки кидають ся до хліба і шпарко їдять).

1-ша: (дивить ся у вікно). Як на вулиці весело! Комусь свято, а нам... Сестрички, дивіть ся оң Меланія у фаєтоні

їде! Йй Богу Меланія! Та ще і на резни-
ках! [швачки товплять ся до вікна.]

3-я: Що-ж це вона без свого тов-
стомордого?

1-ша: Дивіть ся, киває нам!

2-га: Не загордила ся...

3-тя: Є з чого гордить ся!

Дівчинка: (з захватом) А на голо-
ві що у неї мотляеть ся? Який величез-
ний капелюх! І пардесю...

3-я: (штовхає дівчинку від вікна.)
Тобі ще рано на ризинки заздрити. Не
бій ся, і сама поїдеш! Приготов їжу.

2-га: Ей, до роботи! По мені аж мо-
роз сипле, як побачу скільки ще кінчи-
ти! [Швидкуючи сїдають. 1-ша заво-
дить — „Каво то..” другі підспівують].

ЯВА 6.

Лакей: [гарний як намальований, у
дівреї]. Бонжур дамській компанії.

Швачки: А, здрастуйте!

3-я: Коли по сукню, то ще не гото-

ва і не скоро скінчить ся. Довго будете дожидать!

Лакей: Не готово; так не готово. Плакати не стану. Я-ж у ній танцювати не поїду. Моя бариня переводить свої нерви, бо скоро вже і одягатись пора. Мабуть призначила якийсь рандеву на балі, а тут тпру!... А тим часом посидимо у приймній компанії, бо мені сказано без сукні не вертати ся... [Сідає]. Ваш кринолін дома?

1-ша: [смієть ся]. Який там ще кринолін?

Лакей: Та цяж німецька перина. Видно, що нема.

2-га: Як вам, Парфентій Семеновичу не сором! Вона до вас з такою прихильністю, а ви над нею насміхаєтесь.

Лакей: (покручує вуса). Закохана, як ситий кіт, а нам без надобности. [поглядає на 1-шу швачку]. От як-би...

Дівчинка: Пішла з дому. Наділа новий капелюх з шумперадами...

Лакей: А, Мотько! Ще сьогодні богато у тебе волосся остало? [Хапає її за руку].

Дівчинка: [вириваєть ся]. Не ваше діло! Вас не боліти ме! (побігла).

Лакей: А, шустра! А оченята як грають!

3-я: Саме та, що панам на руку. І літ не дійде, як скрутить ся!

2-га: Федора Семеновна у нас люта на панів.

Лакей: А я ні. Нехай собі живуть. Як би не було панів, не було-б лакеїв. Аби тільки гроші добре сипали. То їх-не діло!

3-я: [злісно]. А ви на світ народили ся, щоб панську пиху задовольняти.

Лакей: (курить цигарку). Дивлячись, як мені на користь. Це тільки треба, що-б їм так здавало ся. От пані моя там горячкує, а на баль не поїде, поки я не схочу. Так у нас нераз буває.

1-ша: (смієть ся) Оце добре!

Лакей: А покоївка Саша, сама улюблена її, вбрала сукню із панї та на весїле сестри поїхала. І панчохи її носить.

2-га: Аж слухати страшно!

1-ша: Покину майстерню і піду до ваших панів за покоївку.

Лакей: Прекрасно, Катерино Степановно! Будете подругою мого серця. Ми з вами заживем у милій згоді.

1-ша: А як-же! Іще що вигадали!

ЯВА 7.

Деншик: Здравія желаєм!

З-я: І цей на нашу голову!

Усі: [сміють ся] І цей по сукню!

Лакей: Плохо діло! Армія прибула!

Деншик: Від полковниці приказ, що би у ту-ж хвилину предоставлено їм було тувалет.

З-я: Підіжде! Це тобі не у полку!

Деншик: Так що ніяк не приказано дожидать. Що-б у ту-ж хвилину.

Лакей: Дурачок-простачок! Прика-

зано та не зроблено!

2-га: (ласкаво). Погуляйте.

Деншик: Так що ніяк неможливо, Ганно Івановно! (підходить до швачки).

Лакей: Він думав, як полковниця, так велике цабе! Сідай і обществуй. Радій, що світу побачиш. Он дивись, як Ганна Івановна рада. Аж почервоніла.

2-га: Відчепіть ся! Я над роботою швидкую.

Лакей: Бачимо, бачимо, що у вас на думці. Здавай ся, армія! Сідай до компанії! Ти-ж не винен, що Кароліна десь завіялась.

1-ша: [радісно]. А я вже і скінчила!

3-я: І у мене на краю.

1-ша: Господи! Є щасливі люди на світі, що будуть сьогодні на такому балю танцювать! У білих сукнях, серед ялинок! Як у казці! Мені хоч-би подивить ся, я-б і сим щаслива була!

Деншик: Усе по рангах. Кому танцювать, а кому шить.

2-га: Та хочби не у таке свято! Люди сьогодні до церкви пішли, пообідали, спочили. Ваші пані он танцювать поїдуть, а ми тут — сиди, як каторжні. Ви як на це скажете?

Денщик: Так що першим ділом не розсуждать.

Лакей: [смієть ся].

2-га: Як би мені оце у своєму селі погуляти...

Денщик: І я-б з вами, Ганно Івановно!

Лакей: [у другому боці]. Переходьте до нас, прекрасніша Катерино Степановно, то на всі балі надивитесь. Будете в привіллерованому становищі. Я для подруги свого серця можу усе предоставити. [обнімає її за плечі].

1-ша: [смієть ся і відсуваєть ся]. Хиба я дурна, що-б на лакея перевести себе? Беріть висше.

3-я: На кого не переведи. то все одно на низ підеш!

Денщик: Ах, Ганно Івановно...

Лакей: Хочете — зараз вам китицю пишнійших квіток піднесу?

1-ша: Що я з ними робити му? Мені її й притулить нікуди

Лакей: Ну, то бомбонерку кондітерських цукорків.

3-я: Які там цукорки! Ми ще і досі голодні сидимо.

Лакей: Німецька шкарада їсти не дає? Так я вам зараз угощення зроблю. Мотько, бери гроші й біжи у великий магазін, що на розі, купи усякі закуски і дві фляшки пива. Або ні, що там пиво! Дві фляшки вина для дам.

1-ша: що це ви Парфентій Семеновичу?

Лакей: Гуляємо! У мене гроші кури не гребуть! [висипає з двох кишень в обі руки].

2-га: (до денщика). Докоряти мете...

Лакей: Сьогодні наскидали... Ось

бачите. А завтра знову буде.

1-ша: Та що ви! Кароліна Івановна як вернеть ся...

Лакей: Поки Кароліна Івановна вернеть ся, у нас усе чисто буде [дівчинці]. Скажи що-б дали мускат сек і бордо.

Дівчинка: Масасе...

Лакей: Не вимовиш? Ну, так якого одпустять. Та ще опальцін і цукорків.

Дівчинка: Ось тутечки зараз! [надіває платок на голову і біжить. Між першою і третьою швачками і лакеєм розмова і сміх].

Денщик: Я уже вас у трете питаю.

2-га: Нічого ще не справила...

Денщик: Моя матуся вас обиджати не буде. Землиці хоч і мало, та працювати мем, будемо якось жить. Зате у тиші та згоді.

2-га: [прояснілась]. Як лагідно, та тихо, то не страшне й лихо.

Лакей: А погляньте, як там у куто-

чку голубки воркотять! Армія держись!

З-я: Не чіпайте їх, нехай перего-
ворять.

Деншик: Я научу своїх хохлів сал-
датської муштри.

2-га: [сміється]. Ще може вони
вас научать, як хліб у копи класти коли
забули.

ЯВА 8.

Дівчинка з покупкою.

Лакей і З-я: розгортають і ставлять
на столі.

З-я: [до дівчинки]. Що дала за ков-
басу?

Дівчинка: Пятьдесять вісім копійок.

З-я: Чи не брешеш? Гляди мені!

Дівчинка: Їй Богу!

Лакей: Просимо до стола шановну
компанію. Служба! Годі тобі там мете-
ликів підпускати (закусують, випива-
ють). За здоровле дам! Ех, Катерино
Степановно! Не псуйте ви своєї кари-

ери! Ні собі, ні людям!

1-ша: Без броду не лїзь у воду!

Лакей: Просіть чого хочете — усе зробимо.

1-ша: Не зробите ви того, чого я хочу.

Лакей: Загадайте. Подивимось.

1-ша: [смієть ся]. А от хочу танцювати сьогодні у білій сукні на сніговому балі. Ну що?

3-я: А як-же! Чому-б то й ні!

Деншик: І мені сьогодні погуляти хочеть ся.

Лакей: Баль. так баль! Надівайте сукню моеї барині, а ви, Ганно Івановно, ту, що шили.

Деншик: Полковниці?

Лакей: І буде у нас сніговий баль.

2-га: Оце так!

Лакей: Без жарту. Сьогодні наше свято.

2-га: Та нас Кароліна Івановна і з світу зжене.

Денщик: Нехай жене. Ви поїдете зі мною на село.

Лакей: Ура! Армія збунтувалась! Ну ще підтримайте ви нас, Хведоро Семеновно!

З-я: А що там! Нехай Німка троха свого сала позбудеться. А пани тимчасом дома посидять, поки ми погуляємо.

Лакей: Не бійтеся, Катерино Степановно! За мною, як за кам'яною стіною!

1-ша: Та я й так не боюся.

З-я: На мене хоч і розсердиться, а як до діла дійде, то сама поклониться.

Денщик: Вибувай, значить, із строю.

Лакей: Мотько, шукай гребінку! Ти будеш за оркестру. Панночки, одягайтесь до танців!

Швачки: (з сміхом натягають на себе сукні — білі доміно.

Лакей: Ти умієш грати на гребінку?

Дівчинка: Умію.

Лакей: Молодець. дівчинка!

Дівчинка: Польку - кокетку. подіс-
пань...

Лакей: Що будемо танцювати?

2-га: Я бачила, як у матушки на
храм у танцювали кадріль.

1-ша: І я умію.

Денщик: Я троха знав та забув.

2-га: Нічого, я вам покажу.

1-ша: А ви Парфентій Семеновичу?

Лакей: Я усі танці знаю. (кланяєть-
ся до 1-шої). Просю вас на ангаже.

Дівчинка вертаєть ся з гребінкою.

3-я: А ну, ну, я подивлюсь, які з
вас пані будуть. [сїдає коло стола].

Лакей: Оркестр валяй! (починає спі-
вати "Повернув ся я з Сїбіру", за ним
швачки і Мотька на гребінці).

Денщик старанно вирабляє, що дру-
гі показують і потрохи робить ся смілій-
ший.

3-я: Виплю за вас чарку. [наливає

і пе].

Деншик: [раптом заводить на мотив з „Корневільських Дзвонів”. І туди і сюда]. На сході небо луною жеврить...

Лакей: [підтягує]. На стрічу соннішим лучам...

Дівчинка (регочить ся, верещить. Стали).

2-га: А третя як?

1-ша: [збентежена]. От я забула...

Лакей: (до Мотьки). Перестань реготати ся [бере із стола апельцін]. Угадай, що повнійше: Кароліна, чи апельціна?

Дівчинка: Кароліна!

Лакей: Ну, получай!

Деншик: А четверта?

2-га: Я знаю п'яту.

Деншик: П'яту то і я знаю.

1-ша: І я.

3-я: На панів вам ще поучитись треба.

2-га: [починає і за нею усі]. І шу-

мить і гуде... (кінчають п'яту).

1-ша: (у захваті). Швидче, швидче, а то Кароліна Івановна вернеться.

Лакей і Денщик (грають на губах на мотив „Лучше булОб, лучше було-б не ходить.”)

Дівчинка висвистує на гребінці.

Усі плигають живо.

ЯВА '9.

У дверях з'являється Кароліна Івановна, випускає з рук карточку; остовпіла.

Кароліна Івановна: Donnerwetter!...

Завіса.

